

RAPORT

PODSUMOWANIE KONFERENCJI

**EUROPE-POLAND-UKRAINE '23
REBUILD TOGETHER**

Warszawa, 20 lipca 2023

Cezary Kaźmierczak, prezes ZPP, otwarcie konferencji

Niemal 1000 osób wzięło udział w drugiej już edycji międzynarodowej konferencji „Europe – Poland – Ukraine. Rebuild Together” zorganizowanej przez Związek Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Warsaw Enterprise Institute. Uczestnikami spotkania byli przedsiębiorcy z Polski i Ukrainy, przedstawiciele najwyższych urzędów państwowych i samorządów lokalnych, eksperci polscy ukraińscy i unijni oraz politycy. Wydarzenie odbyło się 20 lipca 2023 roku w Hotelu Hilton w Warszawie.

BLISKO 1000 UCZESTNIKÓW PRZYBYŁO 20 LIPCA BR. ABY WYSŁUCHAĆ OPINII 59 EKSPERTÓW W HOTELU HILTON

W trakcie ubiegłorocznej edycji konferencji „Europe – Poland – Ukraine. Rebuild Together” paneliści i prelegenci rozważali kwestię „czy inwestować w Ukrainie w czasie konfliktu?”. W 2023 r. pytanie stawiane przez organizatorów i uczestników ewoluowało w kierunku „kiedy zainwestować?”. Odpowiedź, która w jednym zdaniu podsumowała wszystkie wypowiedzi, padła z ust Andrzeja Kopyrskiego, wiceprezesa zarządu PKO BP, który stwierdził – „**The time is now!**”.

Konferencję rozpoczął Cezary Kaźmierczak – prezes ZPP, który zalecił bardzo realistyczne podejście do inwestycji na Ukrainie. Według niego niezbędne jest dobre rozeznanie rynku. Gdy już to zostanie zrobione, wówczas będzie można rozwijać biznes z pełnym impetem. Rynek ukraiński ma swoją specyfikę i należy tu uwzględnić – nie tylko odrębny od wspólnotowego – dorobek prawny, ale też przejrzystość i skomplikowanie relacji biznesowych oraz administracyjnych. Mimo trwania wojny życie na zachodzie Ukrainy funkcjonuje według normalnych zasad rynkowych, jak przed wojną. Podczas swojego wystąpienia prezes ZPP zaznaczył także, że podczas ekspansji na rynek naszego sąsiada należy polegać na swoich działaniach, gdyż żadna administracja czy programy pomocowe nie zrobią tego za nas – nikt nas nie poprowadzi za rękę. Zachodnie firmy już ten rynek wypełniają i radzą sobie dobrze dzięki dużo większemu kapitałowi inwestycyjnemu niż firmy z nad Wisły.

Jedynie od nas zależy, czy zdążymy wskoczyć do tej rwącej rzeki i znaleźć właściwy prąd według zasady „lepiej być pierwszym, niż lepszym”. Na pewno warto robić wszystko, aby z dniem zakończenia wojny mieć nie tylko plan, ale też rozeznanie i zasoby do pełnoskalowego wejścia z inwestycjami.

Ukraina.zpp.net.pl

ODBUDOWA UKRAINY

WKŁAD POLSKI I MOŻLIWOŚCI DLA POLSKIEGO BIZNESU

Pierwszą sesję plenarną dotyczącą odbudowy Ukrainy – rozpoczął Michał Dworczyk, minister, członek Rady Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. W badaniach dotyczących stosunku Ukraińców do innych państw, Polska jest bezkonkurencyjnym faworytem z łącznym pozytywnym odbiorem aż u 97% społeczeństwa. – „Jest to miara tego, jak dobre relacje zostały zbudowane pomiędzy Polską a Ukrainą. Jak ogromny potencjał został wytworzony dla dalszego zacieśniania współpracy, jak również relacji biznesowych. Poparcie społeczne i odbiór polskich przedsiębiorstw i produktów w tym kontekście jest z pewnością najważniejszym kapitałem z którego możemy czerpać” – dodał.

**BADANIA OPINII PUBLICZNEJ PRZEPROWADZONE
NA UKRAINIE DAJĄ POLAKOM PIERWSZE MIEJSCE
WŚRÓD NAJBARDZIEJ LUBIANYCH NARODÓW,
Z POZYTYWNYM ODBIOREM U 97% SPOŁECZEŃSTWA.**

ODBUDOWA UKRAINY

WKŁAD POLSKI I MOŻLIWOŚCI DLA POLSKIEGO BIZNESU

Cezary Kaźmierczak, Prezes, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Serhij Ciwkacz, Dyrektor Wykonawczy, UkraineInvest

Michał Dworczyk, Minister – Członek Rady Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

W sesji brali też udział przedstawiciele ukraińskich związków przedsiębiorców z burmistrzem miasta Charków Ihorem Terechowem na czele, którzy zapewniali o pomocy polskim firmom chcącym inwestować na Ukrainie, nie tylko w wymiarze ulg podatkowych czy podłączenia do infrastruktury, ale też dostępności spodziewanych środków międzynarodowych na odbudowę.

Andrzej Kopyrski, wiceprezes zarządu PKO Banku Polskiego nadzorujący Obszar Bankowości Korporacyjnej i Przedsiębiorstw stwierdził, że „według wyliczeń PKO Banku Polskiego, Banku Światowego oraz rządu Ukrainy, Ukraina do 2032 roku może potrzebować nawet do 750 mld USD na odbudowę gospodarki i infrastruktury. Potrzeby są ogromne, dlatego PKO BP jako największy polski bank będzie aktywnie wspierał swoich klientów w realizacji ich zamierzeń biznesowych na rynku ukraińskim. Jednocześnie poprzez Kredobank możemy odegrać istotną rolę w strukturyzowaniu i dystrybucji funduszy z programów unijnych lub prywatnych, powiązanych z rządowym wsparciem z KUKI czy np. BGK”.

ROZSZERZENIE UE

SZANSE I WYZWANIA

W drugiej sesji plenarnej zatytułowanej „Rozszerzenie UE. Szanse i wyzwania” w roli panelistów wystąpili goście zagraniczni oraz polscy dyplomaci, którzy przedstawili rolę Polski w pomocy Ukrainie w postrzeganiu międzynarodowym oraz perspektywy integracji Ukrainy i Mołdawii z państwami zachodniej Europy. Arkady Rzegocki, szef służby zagranicznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wskazał naszą rolę jako największego hub’u logistycznego dla całej pomocy kierowanej na Ukrainę. Marcin Nowacki, przewodniczący EU-Ukraine Civil Society Platform w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym i wiceprezes ZPP zauważył, że Ukraina i Mołdawia mają już dostęp do unijnego rynku i to większy niż Polska przed akcesją. Horst Heitz, przewodniczący Komitetu Sterującego SME Connect z siedzibą w Brukseli zapytany o działania unijne w kierunku przyszłego członkostwa Ukrainy we Wspólnocie Europejskiej, stwierdził, że poprzez instytucje unijne, jak również pojedyncze państwa członkowskie należy wymóc na Ukrainie przeprowadzenie reform w kierunku zgodności prawa z unijnym *acquis communautaire*. Szybka odbudowa infrastruktury jest natomiast kluczem do jej dalszego rozwoju. Z pewnością droga do UE jest dłuższa, niż chciałby tego rząd w Kijowie.

ek Przedsiębiorców
awców Ukrainie

**POLSKA JEST KLUCZOWYM HUBEM LOGISTYCZNYM
DLA TOWARÓW KIEROWANYCH NA UKRAINĘ.**

Nazar Bobitski, Dyrektor biura, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców na Ukrainie

Dumitru Alaiba, Wicepremier, Minister rozwoju gospodarczego i cyfryzacji Republiki Mołdawii

Arkady Rzegocki, Szef Służby Zagranicznej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Marcin Nowacki, Przewodniczący EU-Ukraine Civil Society Platform w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym, Wiceprezes ZPP

Horst Heitz, Przewodniczący SME Connect Steering Committee w Brukseli

Wojciech Konończuk, Dyrektor, Ośrodek Studiów Wschodnich

STRATEGICZNE PARTNERSTWO PRZEMYSŁOWE

POLSKA – UKRAINA

Podczas III sesji plenarnej, tego dnia, Jarosław Demczenkow, wiceminister ds. integracji europejskiej w Ministerstwie Energetyki Ukrainy przedstawił „Strategię energetyczną dla Ukrainy do roku 2050”, według której do tego czasu nastąpi pełna integracja z rynkiem energetycznym UE. Natomiast integracja z polskim rynkiem energetycznym ma odbyć się już w ciągu 5 najbliższych lat. Zapewnił, że Ukraina chce być przyczółkiem zielonej energetyki dla Wspólnoty. Temat energetyki był też rozwijany podczas jednego z branżowych paneli dyskusyjnych konferencji.

Piotr Sabat, członek zarządu ds. rozwoju ORLEN podkreślił, że już przed wojną Grupa Kapitałowa była zaangażowana w działalność na rynku ukraińskim, głównie w sektorze paliwowym. Podkreślił, że rynek ten stanowi duże wyzwanie ze względu na obowiązującą tam legislację i normalizację rynku energetycznego. Czynnikiem, który wpływa na ukraiński rynek jest szara strefa obrotu paliwami. Niemniej ORLEN na bieżąco analizuje to, co dzieje się w Ukrainie i perspektywy rozszerzenia tam działalności.

Sebastian Stodolak, Wiceprezes, Warsaw Enterprise Institute
Jacek Szugajew, Prezes Zarządu, JSC Kredobank, Grupa PKO Bank Polski
Jan Sarnowski, Członek Zarządu, KUKE S.A.
Piotr Sabat, Członek Zarządu ds. rozwoju, ORLEN S.A.
Tomasz Wróblewski, Prezes, Warsaw Enterprise Institute
Jarosław Demczenkow, Wiceminister ds. integracji europejskiej, Ministerstwo energetyki Ukrainy (on-line)

STRATEGICZNE PARTNERSTWO PRZEMYSŁOWE

POLSKA – UKRAINA

Z kolei Jan Sarnowski, członek zarządu KUKE S.A. stwierdził, że wyzwaniem jest nadal odbudowa łańcuchów dostaw. Wyjaśniał również, „że zamknięcie rynku dla produktów z Rosji pozwoliło zastąpić je produktami polskimi, zwłaszcza w branży spożywczej. Podkreślenia wymaga też fakt, że KUKE jako jedyny ubezpieczyciel zagraniczny pozostał na rynku ukraińskim po wybuchu konfliktu i udziela poręczeń na zasadach przedwojennych”. Wskazał również, że o 1/3 zmniejszyła się ilość podmiotów eksportujących z Ukrainy, ale te które pozostały na rynku zwiększyły swój udział o 40%.

– „Szanse są i będą kiedy po wojnie spadnie ryzyko” – ocenił Jacek Szugajew, prezes zarządu JSC Kredobank, Grupa PKO Bank Polski. Jednak przy obecnym poziomie ryzyka na Ukrainie kredytowanie dla banków komercyjnych jest bardzo trudne. Nie oznacza to, że wielkie i silne globalne fundusze nie badają gruntu pod przyszłe inwestycje na Ukrainie, chociaż wejście na rynek jest nadal jedynie w sferze deklaracji.

SPÓŁKI STRATEGICZNE W OCZEKIWANIU NA ZAKOŃCZENIE KONFLIKTU PRZYGOTOWUJĄ SIĘ NA EKSPANSJĘ NA RYNKU UKRAIŃSKIM, LICZĄC W MIĘDZY CZASIE NA LIKWIDACJĘ ZJAWISK SZAREJ STREFY I KORUPCJI.

PRYWATNE INWESTYCJE

KATALIZATOR OŻYWIENIA I WZROSTU GOSPODARCZEGO UKRAINY

Olena Koszarna, Współzałożyciel, Główny Dyrektor Wykonawczy, Horizon Capital

Serhij Pylypenko, Dyrektor Generalny, ICG Kovalska

Adam Patryk Świrski, Członek Zarządu, JSC Kredobank, Grupa PKO Bank Polski

Paweł Borys, Prezes Zarządu, Polski Fundusz Rozwoju

Oleksandr Hryban, Specjalny przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki Ukrainy ds. ubezpieczeń inwestycji, innowacji i ryzyka wojennego, Kierownik zespołu inwestycyjnego "Advantage Ukraine"

Luca Ponzellini, Zastępca Kierownika Działu Bankowości Wspólnoty Europejskiej, Europejski Bank Inwestycyjny (on-line)

Jak chłonny jest ukraiński rynek, wskazał podczas IV debaty tego dnia Serhij Pylypenko, dyrektor generalny ICG Kovalska, który zwrócił uwagę m.in. na brak na Ukrainie producenta wyrobów gips-kartonowych, na które jest olbrzymie zapotrzebowanie podczas odbudowy. Stwierdził on wręcz, że ten kto pierwszy wybuduje na Ukrainie ich fabrykę zmonopolizuje rynek.

Jak ogromne fundusze zostały uruchomione na odbudowę Ukrainy opisał Luca Ponzellini, zastępca kierownika Działu Bankowości Wspólnoty Europejskiej, Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Kilka tygodni przed konferencją, EBI wraz z Komisją Europejską podpisało umowę o wsparciu finansowym na sumę 375 mln EUR przeznaczonych dla sektora MŚP na Ukrainie. Dotychczasowe programy państw członkowskich opiewały na sumę 600 mln EUR. W ten sposób do dyspozycji potencjalnych inwestorów będą środki opiewające na niemal 1 mld EUR.

Ukraina.zpp.net.pl

PRYWATNE INWESTYCJE

KATALIZATOR OŻYWIENIA I WZROSTU GOSPODARCZEGO UKRAINY

Prezes zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju, Paweł Borys zapowiedział w swoim wystąpieniu uruchomienie elektronicznej platformy informacyjnej dla zainteresowanych inwestycjami na Ukrainie. Prezes PFR podkreślał, że koszt wejścia na rynek ukraiński będzie wysoki, dlatego niezbędne są instrumenty dzielenia ryzyka, które obniżą próg finansowania.

Ogromny kapitał przeznaczony m.in. przez UE na odbudowę Ukrainy trafi do ukraińskich małych i średnich przedsiębiorstw, dlatego warto otwierać tam działalność i szukać dla niej partnerów.

**WYCOFANIE Z UKRAINY ROSYJSKIEGO KAPITAŁU I FIRM
SPOWODOWAŁO OGROMNĄ LUKĘ PODAŻOWĄ, KTÓRĄ
Z SUKCESAMI ZAPEŁNIAJĄ POLSKIE PRZEDSIĘBIORSTWA,
ZWŁASZCZA Z BRANŻY SPOŻYWCZEJ I BUDOWLANEJ.
DUŻO JEST JEDNAK JESZCZE SEKTORÓW, W KTÓRYCH
WYSTĘPUJĄ BRAKI TOWARÓW.**

ROLA HANDLU I LOGISTYKI

W ODBUDOWIE UKRAINY

O tym jaki wpływ na łańcuchy dostaw biegnące przez Ukrainę miała wojna opowiedział Mustafa Najem, szef Państwowej Agencji Odbudowy i Rozwoju Infrastruktury Ukrainy. Diametralnie zmienił się rodzaj dominującego środka transportu, którym jest obecnie transport kołowy wypełniający lukę po zmniejszonym o połowę transporcie morskim. Jednak poruszanie się po drogach Ukrainy, których 25 000 km zostało zniszczonych przez działania wojenne, nie jest łatwe. Głos w tej sprawie zabrał następnie Piotr Prudzyński, wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Transportu Drogowego, który zapewnił, że pomimo zniszczeń w infrastrukturze drogowej transport kołowy jest najbardziej niezawodnym środkiem docierającym w każde miejsce. Podczas sesji uczestnicy byli zgodni, że najpierw należy usunąć przeszkody administracyjne i poprawić infrastrukturę graniczną, gdyż wąskimi gardłami są obecnie granice. Bogdan Zawadewicz, menadżer w Departamencie Badań i Analiz w Zespole Analiz Międzynarodowych w Banku Gospodarstwa Krajowego stwierdził natomiast, że problemem nie jest finansowanie, bo pieniądze są, natomiast brak jest projektów.

Józef Lang, Dyrektor biura Warsaw Enterprise Institute w Kijowie
Cezariusz Lesisz, Prezes Zarządu, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.
Arnold Puech D'Alissac, Przewodniczący, Światowa Organizacja Rolników, Wiceprzewodniczący Grupy Pracodawców, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Piotr Prudzyński, Wiceprzewodniczący, Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego
Bogdan Zawadewicz, Menadżer w Departamencie Badań i Analiz, Zespół Analiz Międzynarodowych, Bank Gospodarstwa Krajowego
Mustafa Najem, Szef Państwowej Agencji odbudowy i rozwoju infrastruktury Ukrainy (on-line)

PRZYWRÓCENIE I DALSZY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY JEST KLUCZOWĄ KWESTIĄ W POMOCY I ODBUDOWIE UKRAINY.

Na sesjach plenarnych dyskutanci przedstawili bardzo obszerny zakres tematyczny, natomiast szczegółowo na temat czterech rynków: energetycznego, cyfrowego, zdrowotnego i rynku pracy wypowiedzieli się polscy i zagraniczni goście, podczas przeznaczonych dla nich sesji branżowych.

SESJE BRANŻOWE REBUILD'23 NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

**ROLA NOWYCH TECHNOLOGII
W ODBUDOWIE I ROZWOJU
UKRAIŃSKIEJ GOSPODARKI**

**ENERGETYCZNY ZWROT UKRAINY
KU INTEGRACJI Z UE:
KAMIEŃ MIŁOWE**

**ROLA MIGRACJI ZAROBKOWEJ
DLA GOSPODARKI NA POLSKIM
I UKRAIŃSKIM RYNKU PRACY
– NAJBLIŻSZA PRZYSZŁOŚĆ**

**SEKTOR FARMACEUTYCZNY W POLSCE
I W UKRAINIE: POTENCJAŁ PARTNERSTWA
W KONTEKŚCIE WOJNY
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

- [Ukraina.zpp.net.pl](https://ukraina.zpp.net.pl)
- <https://www.facebook.com/zwiazekprzedsiębiorcow>

ROLA NOWYCH TECHNOLOGII

W ODBUDOWIE I ROZWOJU UKRAIŃSKIEJ GOSPODARKI

Biznes cyfrowy natychmiast zareagował na rosyjską agresję na Ukrainę, starając się w miarę możliwości utrzymać lub wręcz rozwijać działalność w tym kraju, a także dostarczać bezpośrednią pomoc finansową i humanitarną.

Sektor IT jest jedynym, którego na Ukrainie nie dosięgnęła w 2022 roku recesja, ale w bieżącym roku obserwowane jest pewne spowolnienie w branży. Istnieje duży potencjał wymiany doświadczeń między polskim a ukraińskim sektorem publicznym w zakresie cyfryzowania usług dla obywateli i biznesu. Okres pandemii COVID-19 przyspieszył cyfryzację w Polsce, zaś Ukraina jest jednym z liderów w zakresie cyfrowych usług publicznych, udostępniając np. w ramach aplikacji Diia 14 cyfrowych dokumentów i 21 usług dostępnych online.

Zarówno polska, jak i ukraińska branża cyfrowa dysponuje szeregiem istotnych przewag (dostęp do świetnych specjalistów, chłonne rynki, niektóre preferencyjne rozwiązania prawne), ale jednocześnie łatwe do zidentyfikowania pozostają kluczowe luki rozwojowe związane m.in. z wciąż za małą liczbą rąk do pracy w sektorze czy barierami regulacyjnymi.

Prelegenci byli zgodni co do tego, że sektor nowych technologii odgrywa w obu państwach bardzo istotną rolę gospodarczą i może stać się istotnym motorem napędowym odbudowy Ukrainy. Jeśli chodzi o koegzystencję branży polskiej i ukraińskiej – docelowym modelem powinna być prawdopodobnie życzliwa konkurencja przy jednoczesnym możliwie najpełniejszym wykorzystaniu synergii wynikających z potencjału obu rynków.

W panelu udział wzięli:
Marianna Sidoroff, Dyrektor, Departament Gospodarki Cyfrowej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Olha Szapowal, Dyrektor Zarządzający, Kharkiv IT Cluster
Swiatosław Kawecki, Przewodniczący Rady Nadzorczej, Lviv IT Cluster (on-line)
Natalija Siromacha, Wiceprezes ds. inżynierii, Kierownik HICC Delivery Unit, GlobalLogic
Małgorzata Stanowska, Dyrektor ds. Polityki Publicznej na Europę Środkową i Wschodnią, Uber
Katarzyna Chojecka, Dyrektor ds. rządowych w Europie Środkowo-Wschodniej, Cisco Systems
Moderator: **Jakub Bińkowski**, Członek Zarządu, Dyrektor Departamentu Prawa i Legislacji, ZPP

ENERGETYCZNY ZWROT UKRAINY

KU INTEGRACJI Z UE KAMIENIE MILOWE

Od początku wojny infrastruktura energetyczna Ukrainy była głównym celem rosyjskich ataków. Raport Banku Światowego z kwietnia 2023 szacuje straty na 6,5 mld \$: 3,9 w wytwarzaniu, 1,9 mld w sieciach i to tylko na obszarze kontrolowanym przez rząd w Kijowie.

Wyzwania operacyjne, z którymi mierzy się współczesna Ukraina w obszarze infrastruktury elektroenergetycznej przypominają problemy, z jakimi zmagają się polskie sieci 45–50 lat temu. I choć wojna pogłębiła skalę wyzwań, bo rosyjskie ataki spowodowały nieplanowane wyrwy w infrastrukturze, to już przed wojną przesady transregionalne były przeszkodą dla odpowiedniego zbilansowania systemu.

Ukraińska energetyka przed wojną generowała 72% pyłów wytworzonych w Europie. Te elektrownie, które były za to odpowiedzialne nie mają racji bytu w odtwarzanym systemie energetycznym.

Dziś kwestia bilansowania systemu ukraińskiego, po połączeniu go z UE, jest zagadnieniem ogólnoeuropejskim. W pierwszym roku zsynchronizowanego rynku UA-UE zniknęło około 800 GWh energii, które nie zostały uregulowane jako przepływy handlowe, zaś w ramach przepływów transgranicznych nadwyżka energii wprowadzona do sieci europejskiej, ponad zakontraktowane wolumeny w umowach handlowych, wyniosła około 6 TWh, z czego 3TWh trafiły na Węgry, z którymi Ukraina ów przepływów nie zakontraktowała.

W panelu udział wzięli:
Farid Safarow, Wiceminister energetyki Ukrainy (on-line)
Tetiana Stolarenko, Dyrektor, Agencja Inwestycyjna Charkowa
Oleh Terlecki, Członek Rady Nadzorczej, Ukrhydroenergo
Dr inż. Roman Pionkowski, Członek Rady Nadzorczej, NPC UKRENERGO
Maciej Bukowski, Prezes Zarządu, WiseEuropa
Moderator: **Dominika Taranko**, Dyrektorka Forum Energii i Klimatu, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

ENERGETYCZNY ZWROT UKRAINY

KU INTEGRACJI Z UE KAMIENIE MILOWE

Zanim Ukraina zacznie zarabiać istotne kwoty na przesyłach transgranicznym, uporządkowania wymagają kwestie regulacji systemu ukraińskiego, który przez to że jest oparty o system parowo-gazowy i regulacje na bazie instalacji hydroenergetycznych, reaguje wolniej niż system europejski oparty o generatory turbinowe.

Przykład rozwoju Polski po akcesji do Unii Europejskiej pokazuje, że dopiero wprowadzenie jednolitych przepisów, wspólnego rynku, jednakowych procedur przetargowych i mechanizmów antykorupcyjnych spowodowało, że międzynarodowe stosunki gospodarcze nabrały tempa. Tego samego, a nawet jeszcze szybszego scenariusza spodziewa się Ukraina – pod warunkiem pilnego dostosowania rozwiązań legislacyjnych.

Dziś już powoli widać w Ukrainie odbudowanie popytu na energię, ale brakuje infrastruktury i tu jest właśnie przestrzeń dla sprawnych inwestycji w energetykę rozproszoną, która dla Ukrainy wydaje się być jedynym kierunkiem. Mimo gigantycznego wysiłku w procesie usuwania bieżących szkód i awarii, Ukraina rozwija plany w zakresie budowy instalacji hybrydowych, rozwoju systemu magazynowego czy projektów wodorowych. Wyzwaniem jest pozyskanie partnerów, którzy w obawie o swoich pracowników w wielu przypadkach zawiesili działalność.

Wszyscy zebrani na sesji zgodzili się, że system energetyczny Ukrainy po wojnie z Rosją powinien zostać odbudowany w nowym kształcie i z nowymi zadaniami, jak dostarczanie UE nadwyżek zielonej energii. Na razie jednak widać potencjalne problemy ze zdobyciem pieniędzy na ten cel.

Przy olbrzymim potencjale w OZE – szacowanym na 900 GW – i innych bezemisyjnych źródłach, jak energetyka jądrowa, Ukraina ma szansę stać się ważnym dostawcą zielonej energii na potrzeby transformacji własnej, ale też UE.

ROLA MIGRACJI ZAROBKOWEJ

DLA GOSPODARKI NA POLSKIM I UKRAIŃSKIM RYNKU PRACY – NAJBLIŻSZA PRZYSZŁOŚĆ

Dane wskazują, iż 500 tysięcy migrantów z Ukrainy odpowiada za dodatkowy 1% wzrost PKB Polski. Mimo że na początku wojny to Polska była głównym kierunkiem migracji, obecnie nasz kraj jest coraz mniej atrakcyjną alternatywą dla uchodźców do zamieszkania i podjęcia zatrudnienia.

W 1991 r. Ukrainę zamieszkiwały 52 miliony osób, a w 2023 jej populacja spadła do 29 milionów. Obecnie poza granicami przebywa około 8 milionów obywateli. Wskazuje to na znaczące problemy dla ukraińskiej gospodarki i rynku pracy, które mogą pojawić się po wojnie, wraz z rozpoczęciem inwestycji związanych z odbudową tego kraju.

Polska jest obecnie jednym z krajów zmagających się z największymi problemami demograficznymi na świecie. Niepewność każdego dnia nie sprzyja także decyzjom dotyczącym powiększania rodziny. O ile Polska posiada współczynnik dzietności na poziomie 1,26, to wiele wskazuje na to, że w Ukrainie spadł on do poziomu poniżej 1.

Obecnie polskie firmy zmagają się ze znaczącym deficytem pracowników. Z całą pewnością uchodźcy z Ukrainy, którzy przybywają do Polski od czasu napaści Federacji Rosyjskiej, stanowią ogromną wartość dla naszej gospodarki. Problem z brakiem pracowników, który dotyczy obecnie Polski, może w przyszłości ujawnić się na Ukrainie. Ważne jest, aby nasz kraj potrafił przyciągnąć Ukraińców do siebie oraz ich utrzymać również po wojnie.

W panelu udział wzięli:
Przemowa otwierająca – **Andrzej Korkus**,
Prezes Zarządu, EWL
Sylwia Biłska, Dyrektor Generalny, Edenred
Polska
Izabela Wyźga, Prezes Zarządu, Fundacja
Totalizatora Sportowego
Jarosław Romanczuk, Prezes Zarządu,
Zrzeszenie Ukraińskiego Biznesu w Polsce
Moderator: **Szymon Witkowski**, Dyrektor
Forum Pracy, Ekspert Departamentu Prawa
i Legislacji, Związek Przedsiębiorców
i Pracodawców

ROLA MIGRACJI ZAROBKOWEJ

NA POLSKIM I UKRAIŃSKIM RYNKU PRACY DLA GOSPODARKI – NAJBLIŻSZA PRZYSZŁOŚĆ

Istotna w osiedlaniu się na terenie Polski jest skala problemów mieszkalnych czy konieczność zapewnienia opieki nad dziećmi samotnym kobietom. Podkreśla się rolę nauki języka w umożliwieniu migrantom stałego pobytu w naszym kraju. Bardzo ważne jest również ułatwienie uznawania kwalifikacji.

Wiele firm i instytucji prowadzi programy aktywizacji i szkoleń dla migrantów z Ukrainy, w tym we współpracy z ZPP.

Transformacja ukraińskiej gospodarki będzie bardzo podobna do transformacji polskiej gospodarki. Polska przeszła już ten proces i ma to doświadczenie. Ponadto, żadna kultura biznesowa w Unii Europejskiej nie jest tak podobna do ukraińskiej jak polska. Polska transformacja z rynku emigracyjnego do imigracyjnego była bardzo szybka. Dziś to my wydajemy więcej zezwoleń na pracę niż np. Niemcy. Tym doświadczeniem z pewnością możemy podzielić się i może być to bardzo cenne dla Ukrainy.

SEKTOR FARMACEUTYCZNY

POTENCJAŁ PARTNERSTWA W KONTEKŚCIE WOJNY I INTEGRACJI

Ukraina stanowi największy powierzchniowo kraj w Europie. Przed wojną była szóstym krajem odnośnie wielkości populacji i drugim pod względem liczby pacjentów onkologicznych (1,2 mln pacjentów).

Z perspektywy ochrony zdrowia Ukraina boryka się z takimi problemami jak: brak refundacji i wzajemnego uznania, ograniczenia w certyfikacji zgodności norm UE praktycznie od pandemii COVID-19 do obecnie prowadzonych działań wojennych.

Optymizmem napawa z kolei otwartość na współpracę z zachodnią branżą farmaceutyczną i motywacja, aby tak szybko jak to będzie możliwe stać się ważnym krajem Wspólnoty Europejskiej i mieć znaczące miejsce w polityce zdrowotnej w Europie. Obecnie Ministerstwo Zdrowia Ukrainy, w opracowywanej strategii gospodarczej dla Ukrainy, do 2030 roku, duże znaczenie przywiązuje właśnie do badań medycznych.

Ukraina jeszcze przed wybuchem wojny miała dobrze rozwinięty sektor farmaceutyczny i naukowy. To dziedzictwo rozwijało się w ostatnich dziesięcioleciach. Kraj eksportuje leki do ponad 50 krajów na całym świecie, w tym także do UE. Leki z Ukrainy sprzedawane są na wszystkich kontynentach.

Dzisiaj w odbudowie ukraińskiego obszaru zdrowia konieczne są: nieustanny rozwój firm farmaceutycznych, współpraca oparta na dialogu, zrozumieniu oraz zaufaniu.

W panelu udział wzięli:

Maryna Słobodniczenko, Wiceminister zdrowia Ukrainy ds. integracji europejskiej (on-line)

Krzysztof Kopeć, Prezes, Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego

Michał Pilkiewicz, Dyrektor Generalny na Ukrainę, Adriatyk i Kraje Bałtyckie, IQVIA
Julija Czebotariowa, Kierownik Działu Rejestracji Produktów Leczniczych w Krajach Zagranicznych, Lekhim

Pawło Sawenko, Prezes Zarządu, Farmak International

Olha Astafjewa, Kierownik, Departament eksportu, Darnitsa

Moderator: **Aleksandra Sienkiewicz**, Dyrektor Forum Zdrowia, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Część wieczorna

Konferencję zamknęło wystąpienie Marcina Przydacza, Sekretarza Stanu, Szefa Biura Polityki Międzynarodowej w Kancelarii Prezydenta RP, który przedstawił trzy przewagi polskich firm w odbudowie Ukrainy: jesteśmy geograficznie najbliższym partnerem z infrastrukturą gotową do współpracy, mamy najlepsze relacje w historii, jesteśmy zbliżeni kulturowo i językowo, a największą mniejszość w Polsce stanowią obecnie Ukraińcy.

Jak skonkludował swoje wystąpienie prezes ZPP Cezary Kaźmierczak „kto będzie pierwszy na ukraińskim rynku, będzie miał najwięcej czasu na jego dominację”. ZPP jako jedyny związek przedsiębiorców w Polsce służy pomocą na terenie Ukrainy poprzez swoje biura w Kijowie, Lwowie, Łucku i Winnicy.

Konferencję wieczorem uświetnił występ ukraińskiej piosenkarki światowego formatu „JAMALI”.

EUROPE-POLAND-UKRAINE '23 REBUILD TOGETHER

Organizatorzy:

Fundacja Warsaw Enterprise Institute, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,

Patronat Honorowy:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Aktywów Państwowych

Partner Główny:

ORLEN S.A.

Partnerzy:

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Fundusz Rozwoju, PKO Bank Polski, Totalizator Sportowy

Projekt dofinansowany z budżetu państwa w ramach realizacji zadania publicznego.

ORGANIZATORZY

PARTNER GŁÓWNY

PATRONATY HONOROWE

PARTNERZY

PARTNERZY MERYTORYCZNI

PARTNERZY MEDIALNI

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
BUDŻETU PAŃSTWA

PROGRAMY ZPP W KONTEKŚCIE WSPIERANIA UKRAINY

Konferencja "Europe – Poland – Ukraine. Rebuild Together" 2023 jest jednym z elementów programu ZPP, którego celem jest nawiązywanie i wzmacnianie relacji między europejskimi, polskimi i ukraińskimi przedsiębiorcami oraz przygotowanie ram współpracy przy przyszłej odbudowie państwa i gospodarki Ukrainy.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców aktywnie pomaga firmom w handlu i inwestycjach. Wspiera polskie i ukraińskie firmy.

Inne działania:

BUSINESS FOR UKRAINE CENTER

Business Centrum dla Ukrainy powstało w odpowiedzi na lawinowy napływ firm z Ukrainy do Polski, a co za tym idzie przyrost potrzeb ze strony ukraińskich podmiotów, które poszukują w Polsce pomocy doradczej w procesie rozwijania działalności biznesowej.

SERWIS ODBUDOWY UKRAINY

Polish Service for the Reconstruction of Ukraine – projekt wsparcia procesu modernizacji i odbudowy Ukrainy w oparciu o rozwój gospodarczy poprzez: zaangażowanie w proces odbudowy polskich firm i wspieranie polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej.

IT SKILLS 4 U

To całkowicie bezpłatny program mający na celu pomoc obywatelom Ukrainy, którzy chcą rozpocząć nową karierę lub podnieść swoje kwalifikacje w nowoczesnej branży IT.

BIURO ZPP W KIJOWIE

Program ma na celu stworzenie i wzmocnienie relacji między europejskimi, polskimi i ukraińskimi środowiskami biznesowymi, oraz przygotowanie warunków współpracy w przyszłej odbudowie państwa i gospodarki ukraińskiej.

Więcej na stronie: [Ukraina.zpp.net.pl](https://ukraina.zpp.net.pl)

EUROPE-POLAND-UKRAINE '23 REBUILD TOGETHER

ORGANIZATORZY

PARTNER GŁÓWNY

PATRONATY HONOROWE

PARTNERZY

PARTNERZY MERYTORYCZNI

PARTNERZY MEDIALNI

ZWIĄZEK PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW